

ALGEMENE VOORWAARDEN LEK SLOOPWERKEN

ALGEMENE VOORWAARDEN VERAS van de Vereniging voor Aannemers in de Sloop

1.	Definities	3
2.	Algemeen	3
3.	Aanbiedingen.....	3
4.	Overeenkomst	5
5.	Verplichtingen van Opdrachtgever.....	5
6.	Verplichtingen van Opdrachtnemer	8
7.	Levering van zaken.....	10
8.	Uitvoeringsduur, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering.....	10
9.	Opneming, oplevering en goedkeuring van het werk.....	11
10.	Aansprakelijkheid na oplevering	13
11.	Prijzen en betaling	13
12.	Schorsing van het werk en beëindiging van het werk in onvoltooide staat	14
13.	Wijziging van de opdracht.....	15
14.	Onmogelijkheid van uitvoering.....	15
15.	Bouwstoffen	15
16.	Recyclinggranulaat	16
17.	Asbest.....	17
18.	Meer- en minderwerk.....	19
19.	Wijzigingen in de uitvoering	21
20.	Verschillen in afmetingen of in de toestand van bestaande werken en terreinen.....	21
21.	Kostenverhogende omstandigheden	21
22.	Verzekering.....	22
23.	Eigendomsvoorbehoud.....	22
24.	Aansprakelijkheid.....	22
25.	Overmacht	23

26.	Geheimhouding	23
27.	Beëindiging van de overeenkomst.....	24
28.	Toepasselijk recht en geschillen	24

1. Definities

- 1.1. Opdrachtnemer: de aannemer, lid van de Vereniging voor Aannemers in de Sloop (VERAS).
- 1.2. Opdrachtgever: de natuurlijk persoon of rechtspersoon, die aan Opdrachtnemer de opdracht heeft verleend om enige zaak en/of dienst te leveren dan wel (sloop)werkzaamheden te verrichten.
- 1.3. Object: de zaak ten aanzien waarvan Opdrachtnemer (sloop)werkzaamheden verricht.
- 1.4. VERAS Algemene Voorwaarden 2016: de onderhavige voorwaarden.

2. Algemeen

- 2.1. Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op alle offertes, aanbiedingen en overeenkomsten voor het verrichten van werkzaamheden en de levering van zaken en/of diensten door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever.
- 2.2. Indien op een overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer deze Algemene Voorwaarden eenmaal van toepassing zijn verklaard, stemt Opdrachtgever in met toepasselijkheid van deze Algemene Voorwaarden op eventuele latere overeenkomsten, tenzij later schriftelijk anders wordt overeengekomen.
- 2.3. Overeenkomsten tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer voor het verrichten van werkzaamheden en de levering van zaken en/of diensten dienen beschouwd te worden als een overeenkomst voor aanneming van werk in de zin van Boek 7 Titel 12, afdeling 1 van het Burgerlijk Wetboek.

3. Aanbiedingen

- 3.1. Alle offertes en algemene aanbiedingen van Opdrachtnemer zijn vrijblijvend, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld. Offertes zijn gebaseerd op de door Opdrachtgever bij een eventuele aanvraag verstrekte gegevens, van de juistheid waarvan Opdrachtnemer mag uitgaan.
- 3.2. Alle aanbiedingen en offertes hebben een geldigheidsduur van 14 dagen, tenzij de offerte anders vermeldt.
- 3.3. Tenzij schriftelijk anders overeengekomen wordt er bij het opstellen van de offerte van uitgegaan dat de (sloop)werkzaamheden kunnen en zullen worden uitgevoerd zonder enige beperking in uitvoering en/of werkwijze(n) en zonder door of namens Opdrachtgever of derden, waaronder overheden, opgelegde beperking(en) of uitsluiting(en) aangaande enige (sloop)techniek.

- 3.4. In de offerte is niet begrepen het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen of zaken, tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk aangegeven. De verwijdering van asbest zal tijdig in opdracht van Opdrachtgever dienen te geschieden door een hiertoe erkend en gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf en is volledig voor rekening en risico van Opdrachtgever. Indien in de offerte of overeenkomst expliciet is bepaald dat het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen of zaken onderdeel van het werk van Opdrachtnemer uitmaakt, is hoofdstuk 17 van deze algemene voorwaarden van toepassing.
- 3.5. Indien een offerte vergezeld gaat van een bestek of omschrijving, begrotingen, plannen, tekeningen of andere bescheiden, blijven deze te allen tijde eigendom van Opdrachtnemer. Deze zullen op het eerste verzoek aan Opdrachtnemer worden teruggezonden, tenzij schriftelijk anders overeengekomen.
- 3.6. Op alle door Opdrachtnemer verstrekte bestekken of omschrijvingen, begrotingen, plannen, tekeningen of andere bescheiden behoudt Opdrachtnemer het auteursrecht alsmede alle overige rechten van intellectuele of industriële eigendom. Zij zullen zonder toestemming van Opdrachtnemer niet worden vermenigvuldigd of op andere wijze worden gebruikt of openbaar gemaakt.
- 3.7. Behoudens uitdrukkelijk andersluidend beding zijn alle offertes gebaseerd op het uitgangspunt dat:
- 3.7.1. Opdrachtnemer eigenaar wordt van alle vrijkomende (sloop)materialen, met uitzondering van asbest, asbesthoudende zaken of andere verontreinigende en gevaarlijke stoffen en zaken;
- 3.7.2. het (sloop)materiaal en (sloop)afval niet verontreinigd is, in de zin dat er geen sprake is van bijzondere en niet voorzienbare verontreinigingen.
- 3.7.3. tot de (sloop)werkzaamheden niet behoren voorbereidende werkzaamheden, waaronder het benodigde grondwerk, grondkeringen, damwanden, bestratingwerk voor het verrichten van sloopwerken en bemaling, tenzij uitdrukkelijk anders in de offerte neergelegd. Indien en voorzover het verrichten van grondwerk wel is inbegrepen, zijn de extra kosten die voortvloeien uit het ontgraven, afvoeren en storten en/of verwerken van grond die verontreinigd blijkt te zijn, dan wel anderszins niet meteen voor uitvoering van de opdracht geschikt, voor rekening van de Opdrachtgever, die daarvoor te allen tijde verantwoordelijk is en blijft.
- 3.8. Behoudens uitdrukkelijk andersluidend beding heeft Opdrachtnemer het recht om, indien een opdracht niet aan hem wordt gegeven, alle redelijke kosten welke hij heeft moeten maken om zijn offerte te kunnen uitbrengen (zoals een asbestinventarisatie), in rekening te brengen aan Opdrachtgever.

4. Overeenkomst

- 4.1. Overeenkomsten komen tot stand na uitdrukkelijke aanvaarding door Opdrachtnemer. Deze uitdrukkelijke aanvaarding blijkt uit de schriftelijke (order-)bevestiging van Opdrachtnemer, dan wel uit het feit dat Opdrachtnemer begonnen is met de uitvoering van de werkzaamheden.
- 4.2. De inhoud van folders, drukwerken en vergelijkbare bescheiden binden Opdrachtnemer niet, tenzij in de overeenkomst daarnaar uitdrukkelijk wordt verwezen.
- 4.3. Opdrachtnemer is bevoegd bij de uitvoering van de overeenkomst derden in te schakelen. De kosten van deze derden zullen aan Opdrachtgever worden doorberekend conform de verstrekte prijsopgaven.
- 4.4. Indien geen overeenkomst tot stand komt, heeft Opdrachtnemer recht op vergoeding van gemaakte out of pocket kosten, zoals bijvoorbeeld de kosten van een asbestinventarisatie.

5. Verplichtingen van Opdrachtgever

- 5.1. Opdrachtgever levert vooraf een maximale inspanning om voor de sloop alle relevante informatie te verstrekken, ten behoeve van het bepalen van de sloopaanpak en voor een reële prijsvorming voor de uitvoering van het sloopwerk.
- 5.2. Opdrachtgever zorgt ervoor dat Opdrachtnemer tijdig kan beschikken:
  - a. over de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen, zoals vergunningen, ontheffingen en beschikkingen, hiertoe behoren in ieder geval ook (sloop)meldingen en gegevens in het kader van flora en fauna;
  - b. over het gebouw, het terrein of het water waarin of waarop het werk moet worden uitgevoerd;
  - c. over voldoende gelegenheid voor aanvoer, opslag en/of afvoer van afvalstoffen, bouwstoffen, hulpmiddelen, sloopmaterialen alsook voor het bereiken van het bouw- en werkkerrein;
  - d. over de voor de uitvoering van de werkzaamheden benodigde elektriciteit en water;
  - e. over alle aanwezige (bouwkundige) tekeningen en tekeningen waarop de ligging van eventuele kabels en leidingen zichtbaar is;
  - f. over alle informatie waarover Opdrachtgever beschikt, voor zover het ter beschikking stellen daarvan noodzakelijk is om Opdrachtnemer in staat te stellen het werk conform de overeenkomst te realiseren.
- 5.3. Opdrachtgever is gehouden de plaats en het object waar de werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in zodanige staat te brengen en te houden dat met de werkzaamheden kan worden aangevangen en deze kunnen worden voortgezet, één en ander ter beoordeling van Opdrachtnemer.

- 5.4. Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, draagt Opdrachtgever zorg voor de tijdige afsluiting respectievelijk de verwijdering van alle in gebruik zijnde aansluitingen op openbare nutsvoorzieningen en eventuele andere door, over of onder het sloopterrein lopende leidingen en/of kabels en andere obstakels en stelt hiervoor de benodigde verklaringen ter beschikking waaruit duidelijk blijkt op welke locatie de aansluitingen zijn afgesloten respectievelijk verwijderd.
- 5.5. Opdrachtgever verplicht zich tot het tijdig afgeven van informatie omtrent de ondergrond (bodemgesteldheid en milieukwaliteit) ten behoeve van de inschatting van Opdrachtnemer om ter plaatse in de bodem te kunnen werken. Het object c.q. het terrein dient door Opdrachtgever voor aanvang van de werkzaamheden veegschoon en ontdaan van zaken – waaronder losse inventaris en vloerbedekking – aan Opdrachtnemer ter beschikking te worden gesteld.
- 5.6. Indien niet nader is bepaald waar de materialen, die krachtens uitdrukkelijke schriftelijke overeenkomst eigendom van Opdrachtgever blijven, moeten worden gedeponeerd, is dit de plaats van het werk waar deze materialen vrijkomen.
- 5.7. Indien in het door Opdrachtgever opgestelde bestek of de omschrijving in de aanbieding of offerte waarnaar in de opdracht is verwezen, de volgende punten en/of de daarbij behorende hoeveelheden, soorten, typen, grootten, wijzen van uitvoering en plaats niet zijn opgenomen, behoren zij nimmer en kunnen nimmer geacht worden te behoren tot de opdracht:
  - a. grondwerk, bestratingswerk en andere voorbereidende werkzaamheden;
  - b. het verwijderen, gebruiken, behandelen of afvoeren van gevaarlijke stoffen of goederen waarvan gevaarlijke stoffen onderdeel uitmaken inclusief verontreinigde grond, waaronder doch niet beperkt tot asbesthoudende materialen;
  - c. het verwijderen, gebruiken, behandelen of afvoeren van verontreinigde stoffen dan wel stoffen anderszins die tot een aanzienlijke kostenverhoging leiden;
  - d. bemaling;
  - e. het trekken of inmeten van palen en/of damwandplanken, al dan niet tot een fundering behorende;
  - f. vooropname van belendende percelen;
  - g. stempelwerk dan wel stutten of aanbrengen van (bouwkundige en/of beschermende) voorzieningen aan belendende percelen zoals dichtzetten en/of het treffen van maatregelen ter voorkoming van inwatering van belendende percelen;
  - h. aanbrengen hulpconstructies en (bouwkundige) voorzieningen dan wel beschermende maatregelen;
  - i. markeringen en maatvoering;
  - j. het uittanden van metselwerk;
  - k. (verkeers-)afzettingen en verzorging daarvan;

- l. het verkrijgen en in stand houden van een (deugdelijke) ontsluiting van en naar het terrein c.q. Object;
  - m. kosten en eventuele waarborgsommen alsmede precario verbonden aan de ingebruikneming en weer in de oorspronkelijke staat terugbrengen van terrein van derden, die ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden worden gebruikt;
  - n. asbestsanering/asbestverwijdering, en in het kader daarvan benodigde asbestinventarisatie, tenzij schriftelijk uitdrukkelijk anders is overeengekomen,;
  - o. geluid- en trillingsonderzoeken conform Bouwbesluit 2012;
  - p. bodemonderzoeken en onderzoeken in het kader van de Flora- en faunawet;
  - q. aanvullende eisen gesteld door de gemeente na de sloopmelding;
  - r. parkeerkosten en eventuele legeskosten, precario en aanverwante kosten ten gevolge van vergunningsaanvragen;
  - s. beveiliging van het sloopterrein met inbegrip van de daarop aanwezige gebouwen en werken;
  - t. aanwezigheid van ondergrondse tanks;
  - u. het verwijderen van beplantingen, bosschages, bomen en eventuele andere begroeiing;
  - v. het demonteren van te hergebruiken zaken. Alle zaken welke moeten worden hergebruikt, dienen vooraf door de opdrachtgever te zijn gedemonteerd. Uitgangspunt is dat bij aanvang van de werkzaamheden alle aanwezige zaken kunnen worden verwijderd en niet behoeven te worden hergebruikt;
  - w. advisering omtrent of, en zo ja, tot op welke hoogte verzekeringen en/of zekerheidsstellingen verlangd worden dan wel voorgeschreven of noodzakelijk zijn;
  - x. het afsluiten, althans verzekerd houden, van een brand/opstalverzekering, dan wel een CAR-verzekering dan wel enige vergelijkbare verzekering;
  - y. zand- en grondaanvullingen;
  - z. het slopen van eventueel aanwezige fundering, kelders en/of putten die niet tot de huidige bebouwing behoren;
  - aa. het aanbrengen/toepassen van grondkeringen, damwand en dergelijke;
  - bb. het plaatsen van collectieve veiligheidsmaatregelen, zoals steigerwerk, dakrandbeveiliging en stut- en stempelwerk. Uitgangspunt is dat Opdrachtgever hiervoor zorgdraagt;
  - cc. het treffen van maatregelen inzake stofbeheersing en maatregelen zoals stucloper en stofschotten;
  - dd. (sloop)werkzaamheden voor zover deze uitgevoerd dienen te worden met behulp van diamanthoudende gereedschappen en/of apparatuur.
- 5.8. Voorts gaan alle offertes en aanbiedingen ervan uit dat de (sloop)werkzaamheden kunnen en zullen worden uitgevoerd gedurende de normale werktijden van Opdrachtnemer en onder normale omstandigheden en zonder de verplichting dat een project (of een deel ervan) dan wel een object (of deel ervan) in fasen moet worden uitgevoerd.

- 5.9. Opdrachtgever is gehouden in de tussenliggende periode na het verstrekken van de opdracht en voor de feitelijke uitvoering daarvan, de door Opdrachtgever te leveren materialen alsmede de onroerende goederen voor haar rekening en risico in dezelfde staat als bij het aangaan van de opdracht te bewaren.
- 5.10. Indien en voor zover onder de opdracht werkzaamheden vallen welke door omstandigheden die niet aan Opdrachtnemer zijn toe te rekenen binnen het kader van de betreffende opdracht niet uitvoerbaar zijn, is Opdrachtgever de volledige overeengekomen vergoeding aan Opdrachtnemer verschuldigd en wordt deze vergoeding geenszins gekort en kan Opdrachtnemer niet worden aangesproken voor het vergoeden van de waarde van het materiaal, zo min als hij hiervoor Opdrachtgever aansprakelijk kan stellen.
- 5.11. Opdrachtgever zorgt voor een deskundige directievoering / projectbegeleiding gedurende de uitvoering van het sloopwerk. Indien Opdrachtgever niet een of meer personen wil aanwijzen om als directie/projectbegeleiding op te treden, is hij verplicht hiervan vóór de uitvoering van het werk schriftelijk mededeling te doen aan Opdrachtnemer. Indien door het niet aanwijzen of niet vervangen van een of meer personen om als directie/projectbegeleiding op te treden meer van Opdrachtnemer wordt verlangd dan redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, heeft hij recht op bijbetaling.
- 5.12. Bij het trekken van palen en/of damwandplanken zal in de overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer een precisering van de omstandigheden worden opgenomen, waaronder uitdrukkelijk maar niet uitsluitend begrepen het te trekken materiaal dat als niet trekbaar moet worden beschouwd. Daar waar de overeenkomst daarin niet voorziet, komt eventueel te trekken materiaal dat als niet trekbaar moet worden beschouwd voor rekening en risico van Opdrachtnemer.

6. Verplichtingen van Opdrachtnemer

- 6.1. Opdrachtnemer zal het werk deugdelijk en conform hetgeen is overeengekomen uitvoeren.
- 6.2. Opdrachtnemer is verplicht de door of namens Opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen op te volgen.
- 6.3. In de uitvoering van het werk zal Opdrachtnemer zich naar beste vermogen inspannen om de totstandkoming van het werk binnen de overeengekomen termijn te realiseren.
- 6.4. Als aanvangsdatum van de uitvoering van het werk zal worden aangemerkt de datum die in de overeenkomst tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever is vastgesteld. Is tussen partijen geen aanvangsdatum vastgesteld dan geldt als datum van aanvang de vijfde werkdag na de dag waarop Opdrachtnemer het opgedragen werk uitdrukkelijk heeft aanvaard.

- 6.5. Opdrachtnemer wordt geacht bekend te zijn met de voor de uitvoering van het werk van belang zijnde wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, voor zover deze op de dag van de offerte in werking zijn getreden. De aan de naleving van deze voorschriften en beschikkingen verbonden gevolgen zijn voor zijn rekening. Wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, die na de dag van aanbesteding in werking treden, komen voor rekening van de Opdrachtgever.
- 6.6. Opdrachtnemer zal eerst dan met de werkzaamheden aanvangen als alle voor de uitvoering noodzakelijke gegevens (waaronder begrepen de benodigde vergunningen, goedkeuringen, beschikkingen en/of toewijzingen en in een voorkomend geval de rapportage van een asbestinventarisatie) door hem ontvangen zijn.
- 6.7. Daar waar asbestverwijdering geen onderdeel van de overeenkomst voor Opdrachtnemer is en asbest wordt aangetroffen, zal Opdrachtnemer pas behoeven te starten met zijn werkzaamheden nadat uit de vrijgave onomstotelijk blijkt dat het asbest volledig en op juiste wijze is gesaneerd.
- 6.8. De uitvoering van de opdracht geschiedt op basis van door of namens Opdrachtgever verstrekte gegevens, berekeningen en stukken. Opdrachtgever is onder alle omstandigheden verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de door hem aangeleverde gegevens, berekeningen en stukken. Opdrachtnemer aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de juistheid en/of voor onvolledigheid van de door Opdrachtgever aangeleverde gegevens, berekeningen en stukken, uitgewerkte ontwerpen noch voor eventuele naar aanleiding daarvan verstrekte adviezen. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer tegen alle aanspraken ter zake.
- 6.9. Opdrachtnemer is verplicht Opdrachtgever te wijzen op onvolkomenheden in door of namens Opdrachtgever voorgeschreven constructies en werkwijzen en in door of namens Opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen, alsmede op gebreken in door Opdrachtgever ter beschikking gestelde of voorgeschreven bouwstoffen en hulpmiddelen, voorzover Opdrachtnemer deze kende of redelijkerwijs behoorde te kennen.
- 6.10. Opdrachtnemer is jegens Opdrachtgever nimmer gehouden tot vergoeding van schade als gevolg van aanspraken van derden jegens Opdrachtgever, tenzij deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan zijn nalatigheid of onvoorzichtigheid of dat van zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.
- 6.11. De Opdrachtnemer zorgt bij de uitvoering van de sloopwerkzaamheden voor zo min mogelijk (omgevings)hinder en communiceert daarover indien nodig met Opdrachtgever, omwonenden en andere belanghebbenden.

7. Levering van zaken

- 7.1. Levertijden – opleveringstijden daaronder verstaan - worden bij benadering vastgesteld. Levertijden worden niet beschouwd als fatale termijnen, tenzij schriftelijk anders overeengekomen. Bij levering in afwijking van de levertijd is Opdrachtnemer niet eerder in verzuim dan na daartoe in gebreke te zijn gesteld. Bij niet tijdige levering dient Opdrachtgever Opdrachtnemer aldus in gebreke te stellen. Een ingebrekestelling dient schriftelijk te geschieden bij aangetekende post met inachtneming van een termijn van tenminste 14 dagen.
- 7.2. Opdrachtgever staat er voor in dat de gekochte en door Opdrachtnemer af te leveren zaken kunnen worden afgeleverd op de overeengekomen plaats. Indien Opdrachtnemer niet op adequate wijze op de plaats van aflevering kan komen, dient Opdrachtgever de daaruit voortvloeiende schade aan Opdrachtnemer te vergoeden, behoudens in geval van overmacht aan de zijde van Opdrachtgever. De schade bestaat in elk geval uit door Opdrachtnemer tevergeefs aangewende kosten, vertragingsschade alsmede uit winstderving.
- 7.3. Ingeval vervoer plaatsvindt door een derde vrijwaart Opdrachtgever Opdrachtnemer voor eventuele aanspraken van de vervoerder jegens Opdrachtnemer, voortvloeiende uit en/of verband houdende met de overeenkomst tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever.
- 7.4. Vanaf de levering zijn de zaken geheel voor risico van Opdrachtgever.
- 7.5. Met betrekking tot de staat van de door Opdrachtnemer geleverde diensten en/of zaken komt Opdrachtgever, niet zijnde een consument en in geval van een koopovereenkomst, niet de rechten toe die de wet een consument uit dien hoofde geeft, zoals het recht ingevolge boek 7 Burgerlijk Wetboek dat de zaak bij aflevering aan de overeenkomst beantwoordt. De aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is in dat geval beperkt tot hetgeen voortvloeit uit deze Algemene Voorwaarden.
- 7.6. Indien Opdrachtgever niet onverwijld nadat hij een gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had moeten ontdekken bij Opdrachtnemer ter zake schriftelijk heeft geprotesteerd, vervalt het recht op enige aanspraak.

8. Uitvoeringsduur, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering

- 8.1. De termijn binnen welke het werk moet worden opgeleverd, wordt in de overeenkomst uitgedrukt hetzij in een aantal werkbare werkdagen, hetzij in een aantal kalenderdagen, - weken of – maanden, hetzij door een bepaalde dag te noemen.

- 8.2. Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare werkdagen, wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of ter plaatse van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag. Werkdagen, respectievelijk halve werkdagen, worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van Opdrachtnemer komende omstandigheden gedurende ten minste vijf uren, respectievelijk ten minste twee uren, door het grootste deel van de arbeiders of machines niet kon worden gewerkt.
- 8.3. Als oplevering van het werk zou moeten geschieden op een dag die niet als werkdag is omschreven in het tweede lid, geldt de eerstvolgende werkdag als de overeengekomen dag van oplevering.
- 8.4. Opdrachtnemer heeft recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien door overmacht of door voor rekening van Opdrachtgever komende omstandigheden, waaronder archeologische vondsten alsmede flora en fauna aspecten, of door wijziging in de overeenkomst dan wel wijziging in de uitvoering van het werk, niet van Opdrachtnemer kan worden gevergd dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
- 8.5. Bij overschrijding van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is Opdrachtnemer aan Opdrachtgever geen schadevergoeding verschuldigd dan wel kan korting wegens overschrijding van de contractuele uitvoeringsduur worden verrekend, tenzij bij overeenkomst anders door partijen is overeengekomen.
- 8.6. Indien de aanvang of voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waarvoor Opdrachtgever verantwoordelijk is, dienen de daaruit voor Opdrachtnemer voortvloeiende schade en kosten door Opdrachtgever te worden vergoed.

9. Opneming, oplevering en goedkeuring van het werk

- 9.1. Binnen een redelijke termijn voorafgaand aan de dag waarop het werk naar verwachting van Opdrachtnemer voltooid zal zijn, nodigt Opdrachtnemer Opdrachtgever (schriftelijk) uit om tot opneming van het werk over te gaan. De opneming vindt plaats door Opdrachtgever in aanwezigheid van Opdrachtnemer. De opneming geschiedt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen acht dagen na de hiervoor bedoelde dag.
- 9.2. Nadat het werk door Opdrachtgever is opgenomen, wordt door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer binnen acht dagen schriftelijk medegedeeld of het werk al dan niet is goedgekeurd. Onthoudt Opdrachtgever zijn goedkeuring, dan vermeldt hij de gebreken, die de reden voor onthouding van de goedkeuring zijn. Wordt het werk goedgekeurd, dan wordt als dag van goedkeuring aangemerkt de dag waarop de desbetreffende mededeling aan Opdrachtnemer is verzonden.

- 9.3. Wordt niet binnen acht dagen na de opneming een schriftelijke mededeling of het werk al dan niet is goedgekeurd, aan Opdrachtnemer verzonden, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de opneming te zijn goedgekeurd. Het werk wordt voorts geacht te zijn goedgekeurd indien en voor zover het in gebruik wordt genomen.
- 9.4. Geschiedt de opneming niet binnen acht dagen na de in het eerste lid bedoelde dag, dan kan Opdrachtnemer bij aangetekende brief een nieuwe aanvraag tot Opdrachtgever richten, met het verzoek het werk binnen acht dagen op te nemen. Voldoet Opdrachtgever niet aan dit verzoek, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de in het eerste lid bedoelde dag te zijn goedgekeurd. Voldoet Opdrachtgever wel aan dit verzoek dan vinden het tweede en derde lid overeenkomstige toepassing.
- 9.5. Kleine gebreken die gevoeglijk binnen een termijn van zes maanden na goedkeuring van het werk kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot onthouding van goedkeuring zijn, mits zij een eventuele ingebruikneming niet in de weg staan. Opdrachtnemer is gehouden om de in dit lid genoemde gebreken zo spoedig mogelijk te herstellen.
- 9.6. Met betrekking tot een heropneming na onthouding van goedkeuring vinden de bovenvermelde bepalingen overeenkomstige toepassing.
- 9.7. Bij een heropneming zullen andere gebreken dan die, welke overeenkomstig het vijfde lid aan Opdrachtnemer zijn opgegeven, alleen dan reden tot hernieuwde onthouding van goedkeuring kunnen zijn, indien zij eerst na voorafgegane opneming aan de dag zijn getreden.
- 9.8. Opdrachtgever kan het werk, voordat dit voltooid is, of een al dan niet voltooid onderdeel daarvan, in gebruik nemen mits de ingebruikneming een voldoende voortgang van het werk niet in gevaar brengt. Opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan nadat hij dit schriftelijk aan Opdrachtnemer heeft medegedeeld en een opneming van het in gebruik te nemen werk of onderdeel daarvan heeft plaatsgevonden. Indien door de ingebruikneming meer wordt verlangd van Opdrachtnemer dan redelijkerwijze van hem kan worden gevergd, zal dit worden verrekend als meerwerk. Indien door de ingebruikneming schade aan het werk ontstaan komt deze schade niet voor rekening van Opdrachtnemer. Door de in dit lid bedoelde ingebruikneming en opneming wordt het werk, dan wel dat onderdeel, als opgeleverd beschouwd.
- 9.9. Het werk wordt als opgeleverd beschouwd indien het overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande leden is of geacht wordt te zijn goedgekeurd. De dag waarop het werk is of geacht wordt te zijn goedgekeurd, geldt als de dag waarop het werk als opgeleverd wordt beschouwd.

10. Aansprakelijkheid na oplevering

- 10.1. Na oplevering is Opdrachtnemer niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het werk, behoudens indien het werk of enig onderdeel daarvan door schuld van Opdrachtnemer, zijn leverancier, zijn onderaannemer of zijn personeel een gebrek bevat dat door Opdrachtgever redelijkerwijs niet eerder onderkend had kunnen worden en Opdrachtnemer van dat gebrek binnen een redelijke termijn na ontdekking mededeling is gedaan.
- 10.2. De rechtsvordering uit hoofde van het in het vorige lid bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van vijf jaren na oplevering.

11. Prijzen en betaling

- 11.1. De door Opdrachtnemer opgegeven prijzen zijn exclusief BTW, verzekeringen, invoerrechten, heffingen, rechten en andere belastingen. Alle prijzen gelden voor leveringen "af bedrijf van Opdrachtnemer", tenzij schriftelijk anders overeengekomen.
- 11.2. Opdrachtnemer behoudt zich het recht voor de overeengekomen prijzen te wijzigen indien gedurende de uitvoering van de overeenkomst wijzigingen in één of meer kostprijsfactoren, waaronder verhoging van de kostprijs van grondstoffen, materialen, fabricage, transport, wijziging van valutawisselkoersen, van stort- en verwerkingstarieven en dergelijke, daartoe aanleiding geven, zulks ter beoordeling van Opdrachtnemer.
- 11.3. Opdrachtnemer heeft het recht periodiek, dan wel na de voltooiing van het werk, te factureren. Opdrachtnemer kan (gedeeltelijke) vooruitbetaling van de overeengekomen prijs verlangen. Tenzij een andere betalingstermijn is aangegeven dient betaling te geschieden binnen 14 dagen na de factuurdatum op een door Opdrachtnemer aan te wijzen bankrekening, alles zonder enig recht op korting of verrekening.
- 11.4. Voor zover relevant voor het werk, zal Opdrachtnemer desgevraagd zorgdragen voor de (afschriften) asbestvrijgaverapportage, stoffenverantwoording en / of begeleidingsformulieren, indien Opdrachtgever volledig aan haar betalingsverplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan.
- 11.5. Indien Opdrachtgever niet binnen de termijn zoals genoemd in artikel 11.3 heeft betaald, is hij van rechtswege in verzuim zonder dat een nadere ingebrekestelling is vereist. Opdrachtnemer heeft recht op vergoeding van de wettelijke handelsrente met ingang van de dag waarop de betaling uiterlijk had moeten plaatsvinden. Indien na verloop van twee weken sinds de dag waarop de betaling uiterlijk had moeten plaatsvinden, deze nog niet heeft plaatsgevonden en nadien door Opdrachtnemer verzonden schriftelijke aanmaning na verloop van veertien dagen evenmin tot betaling heeft geleid, wordt de wettelijke handelsrente na het verstrijken van die termijn met 2% verhoogd.
- 11.6. Opdrachtnemer is gerechtigd tot verrekening.

- 11.7. Indien Opdrachtgever enige verplichting uit de overeenkomst niet, niet tijdig of niet behoorlijk nakomt, zijn de daaruit voor Opdrachtnemer voortvloeiende kosten voor rekening van Opdrachtgever. Onder deze kosten zijn begrepen alle gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten, zoals de kosten van sommatie, incasso en rechtsbijstand. Opdrachtnemer is gerechtigd deze kosten te fixeren op 10% van de verschuldigde hoofdsom. Indien Opdrachtgever een termijn niet tijdig betaalt, is Opdrachtnemer gerechtigd het werk stil te leggen tot het moment waarop de verschuldigde termijn is voldaan, mits hij Opdrachtgever schriftelijk heeft aangemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van Opdrachtnemer op vergoeding van schade, kosten en rente.
- 11.8. Indien gedurende het op grond van het vorige lid stilleggen van het werk schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van Opdrachtnemer, mits hij Opdrachtgever tevoren heeft gewezen op dit aan het stilleggen verbonden gevolg.
- 11.9. Binnen een redelijke termijn na oplevering dient Opdrachtnemer de eindafrekening in bij Opdrachtgever.
- 11.10. De eindafrekening biedt een volledig overzicht van al hetgeen partijen over en weer ingevolge de overeenkomst verschuldigd zijn. In de eindafrekening wordt daartoe onder meer opgenomen:
- de aannemingssom;
  - een specificatie van het meer- en minderwerk;
  - een specificatie van al hetgeen partijen overigens op grond van de overeenkomst van elkaar te vorderen hebben.
- 11.11. Opdrachtgever is niet gerechtigd tot verrekening van de aanneemsom met de door haar geleden schade.
- 11.12. Het bedrag van de eindafrekening wordt gevormd door op het saldo, voortvloeiende uit het in lid 10 bedoelde overzicht, hetgeen reeds is betaald in mindering te brengen. De berekening van de door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer te vergoeden omzetbelasting geschiedt afzonderlijk.
- 11.13. Betaling van het aan Opdrachtnemer verschuldigde bedrag van de eindafrekening dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen na de dag waarop Opdrachtnemer de eindafrekening heeft ingediend, tenzij anders overeengekomen.
- 12. Schorsing van het werk en beëindiging van het werk in onvoltooide staat**
- 12.1. Opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk te schorsen.
- 12.2. Voorzieningen, die Opdrachtnemer ten gevolge van een schorsing moet treffen, worden als meerwerk verrekend. Schade die Opdrachtnemer tengevolge van een schorsing lijdt, wordt door Opdrachtgever vergoed. Indien gedurende een schorsing schade aan het werk ontstaat, komt deze voor rekening van Opdrachtgever.

- 12.3. Indien een schorsing langer dan veertien dagen duurt, heeft Opdrachtnemer recht op een evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van het werk. Daarbij wordt rekening gehouden met alle op het werk aangevoerde bouwstoffen.
- 12.4. Duurt de schorsing langer dan een maand, dan is Opdrachtnemer bevoegd het werk in onvoltooide staat te beëindigen. In dat geval wordt overeenkomstig het volgende lid afgerekend.
- 12.5. In afwijking van het bepaalde in artikel 7:764 Burgerlijk Wetboek is Opdrachtgever niet bevoegd de overeenkomst door gehele of gedeeltelijke opzegging te beëindigen.

13. Wijziging van de opdracht

- 13.1. Indien partijen de oorspronkelijk overeengekomen opdracht tussentijds besluiten te wijzigen, vindt – naast verrekening van meerwerk–overleg plaats over een eventuele bijstelling van de tijdsplanning, indien deze was overeengekomen.

14. Onmogelijkheid van uitvoering

- 14.1. Indien de uitvoering van het werk onmogelijk wordt doordat het Object tenietgaat of verloren gaat zonder dat dit aan Opdrachtnemer kan worden toegerekend, is deze gerechtigd tot een evenredig deel van de overeengekomen prijs op grondslag van de verrichte arbeid, gemaakte kosten, te vermeerderen met de naar redelijkheid te bepalen niet gerealiseerde opbrengst van de vrijkomende sloopmaterialen die vervallen aan de Opdrachtnemer en een positieve economische waarde hebben. In geval van opzet of grove schuld van Opdrachtgever heeft Opdrachtnemer recht op de volledige aanneemsom vermeerderd met voornoemde niet gerealiseerde opbrengst en de kosten die hij als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken.

15. Bouwstoffen

- 15.1. Alle te verwerken bouwstoffen moeten van goede hoedanigheid zijn, geschikt zijn voor hun bestemming en voldoen aan de gestelde eisen.
- 15.2. Opdrachtnemer stelt Opdrachtgever in de gelegenheid bouwstoffen te keuren.
- 15.3. De keuring dient te geschieden bij aankomst hiervan op het werk (eventueel op overeengekomen monsters) of bij de eerste gelegenheid daarna, mits in dat laatste geval de voortgang van het werk niet in gevaar komt. Opdrachtnemer is bevoegd bij de keuring aanwezig te zijn of zich te doen vertegenwoordigen.
- 15.4. Opdrachtgever is bevoegd bouwstoffen door derden te laten onderzoeken. De daaraan verbonden kosten komen voor rekening van Opdrachtgever. Door Opdrachtgever ter beschikking gestelde bouwstoffen worden geacht te zijn goedgekeurd en is voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring.

- 15.5. Zowel Opdrachtgever als Opdrachtnemer kunnen ingeval van afkeuring van bouwstoffen vorderen dat een in onderling overleg getrokken, door beiden gewaarmerkt verzegeld monster, wordt bewaard.
- 15.6. De uit het werk komende bouwstoffen, waarvan Opdrachtgever heeft verklaard dat hij ze wenst te behouden, dienen door hem van het werk te worden verwijderd.
Alle andere bouwstoffen worden door Opdrachtnemer afgevoerd, onverminderd de aansprakelijkheid van Opdrachtgever op grond van artikel 20 lid 7.
- 15.7. Voor de aangevoerde bouwstoffen draagt Opdrachtgever het risico van verlies en/of beschadiging vanaf het moment waarop zij op het werk zijn aangevoerd gedurende de tijd dat deze daar buiten de normale werktijden onder toezicht van Opdrachtgever verblijven.
- 15.8. De Opdrachtnemer is niet verantwoordelijk voor de hoedanigheid van uit het werk komende bouwstoffen, voor zover achteruitgang niet aan hem is toe te rekenen.

16. Recyclinggranulaat

- 16.1. Onverminderd de overige bepalingen in deze Algemene Voorwaarden geldt specifiek voor de levering van recyclinggranulaat het volgende. Waar de bepalingen in dit artikel afwijken van de overige bepalingen in deze Algemene Voorwaarden gaan de bepalingen in dit artikel in het geval van de (af)levering van recyclinggranulaat voor.
- 16.2. Indien de overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer voorziet in de levering van recyclinggranulaat door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever wordt, tenzij anders overeengekomen, het recyclinggranulaat afgeleverd met een geldende kwaliteitsverklaring voor het attest-met-productcertificaat conform de op het moment van aflevering geldende Nationale Beoordelingsrichtlijn BRL 2506 (incl. eventuele wijzigingen en/of aanvullingen daarop).
- 16.3. Tenzij anders overeengekomen wordt het gewicht van de afgeleverde hoeveelheid recyclinggranulaat bepaald met behulp van een door Opdrachtnemer aan te wijzen weegtoestel dat voorzien is van een geldig ijkcertificaat. De op vorenstaande wijze vastgestelde hoeveelheid is bindend.
- 16.4. Opdrachtnemer heeft het recht om tot maximaal 3% meer of minder af te leveren dan de door Opdrachtgever bestelde hoeveelheid recyclinggranulaat, met dien verstande dat Opdrachtgever de daadwerkelijk afgeleverde hoeveelheid dient te betalen.
- 16.5. Elke vracht recyclinggranulaat wordt vergezeld van een genummerde weegbon voorzien van een verwijzing naar de kwaliteitsverklaring zoals bedoeld onder 16.2.

- 16.6. Een bij aflevering door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever verstrekte weegbon als bedoeld onder 16.5, vrachtbrief, afleveringsbon of soortgelijk document wordt geacht de hoeveelheid van het afgeleverde recyclinggranulaat juist weer te geven, tenzij Opdrachtgever eventueel bezwaar hiertegen onverwijld (en uiterlijk binnen 3 kalenderdagen) na aflevering aan Opdrachtnemer meldt.
- 16.7. Opdrachtnemer kan alleen verantwoordelijk worden gehouden voor de staat van het recyclinggranulaat (waaronder begrepen de fysische of milieuhygiënische kwaliteit) tot het moment van feitelijke aflevering, waaronder wordt verstaan:
- ingeval recyclinggranulaat door Opdrachtgever bij de inrichting van Opdrachtnemer wordt afgehaald, vindt feitelijke aflevering plaats door weging op het onder 16.3 bedoelde weegtoestel;
  - indien recyclinggranulaat door Opdrachtnemer op locatie van Opdrachtgever wordt afgeleverd (met overhandiging van de onder 16.6 bedoelde weegbon, vrachtbrief, afleveringsbon of soortgelijk document), vindt feitelijke aflevering plaats door het lossen van de vracht recyclinggranulaat bij Opdrachtgever.
- 16.8. Alle risico's ten aanzien van de staat, verlies, waardevermindering, diefstal etc. van het recyclinggranulaat gaan op voornoemd moment van feitelijke aflevering over van Opdrachtnemer op Opdrachtgever.
- 16.9. Opdrachtgever kan na de feitelijke aflevering geen beroep meer doen op het feit dat de afgeleverde partij recyclinggranulaat niet aan de overeenkomst zou beantwoorden en/of enige gebreken bevat, tenzij Opdrachtgever Opdrachtnemer hiervan terstond (en uiterlijk binnen 3 kalenderdagen) na de feitelijke aflevering schriftelijk in kennis stelt. Geschillen met betrekking tot de fysische of milieuhygiënische kwaliteit van het recyclinggranulaat voorafgaand aan de feitelijke aflevering worden uitsluitend beoordeeld op basis van de keuringsprocedures in de Nationale Beoordelingsrichtlijn BRL 2506 (incl. eventuele wijzigingen en/of aanvullingen daarop).
- 17. Asbest**
- 17.1 Indien het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen of zaken in de offerte is inbegrepen, zijn de bepalingen in dit hoofdstuk van toepassing. Daar waar het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen of zaken niet in de offerte is inbegrepen, zijn de bepalingen in dit hoofdstuk niet van toepassing.
- 17.2 Voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden wordt door de Opdrachtgever een volledige asbestinventarisatie conform het Arbeidsomstandighedenbesluit aan de Opdrachtnemer ter beschikking gesteld.
- 17.3 Indien gedurende de uitvoering van de werkzaamheden blijkt dat een aanvullende asbestinventarisatie vereist is en/of andere onderzoeken (bv. NEN2991/NEN5707) noodzakelijk zijn, komen de kosten daarvan voor rekening van de Opdrachtgever.

- 17.4 Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de werkelijke situatie afwijkt van de door Opdrachtgever ter beschikking gestelde rapportage van de asbestinventarisatie (meer asbest aanwezig, nieuwe bronnen, onvoorzien asbest), komen de extra kosten ten gevolge daarvan volledig voor rekening van de Opdrachtgever. Opdrachtnemer is in geen enkel geval aansprakelijk voor onder meer daardoor ontstane directe, indirecte, vertragings-, bedrijfs- of gevolgschade (waaronder verontreiniging).
- 17.5 Voor zover de rapportage van de asbestinventarisatie namens Opdrachtnemer in opdracht van Opdrachtgever is opgesteld en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de werkelijke situatie daarvan afwijkt (meer asbest aanwezig, nieuwe bronnen, onvoorzien asbest), is het bepaalde in artikel 17.4 van deze voorwaarden van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de kosten van de aanvullende asbestinventarisatie voor rekening van Opdrachtnemer komen.
- 17.6 Bij het aantreffen van niet-geïnteriseerde asbestbronnen dient dit in opdracht van Opdrachtgever aanvullend geïnteriseerd te worden. De werkzaamheden worden pas dan hervat, wanneer de rapportage van de asbestinventarisatie beschikbaar is, de vereiste werkvoorbereiding gepleegd is en er overeenstemming met de opdrachtgever bestaat over de uitvoeringsvoorwaarden.
- 17.7 Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die Opdrachtgever en/of derden lijden uit welke hoofde dan ook en die op welke wijze dan ook verband houdt met een door of namens Opdrachtnemer uitgevoerde asbestinventarisatie. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden ter zake.
- 17.8 Indien in de offerte het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen of zaken is begrepen en dit in de overeenkomst uitdrukkelijk is aangegeven, is tevens in de opdracht inbegrepen de eindbeoordeling na afloop van de asbestsanering zoals bedoeld in de asbestregelgeving, conform de NEN2990 (Lucht - Eindcontrole na asbestverwijdering). De kosten daarvoor komen voor rekening van Opdrachtnemer. Wanneer Opdrachtgever betrokken wenst te worden bij de keuze van het geaccrediteerde laboratorium, dient dat voor aanvang van de werkzaamheden aan Opdrachtnemer schriftelijk te worden medegedeeld.
- 17.9 De eindbeoordeling zoals bedoeld in artikel 17.8 is het bewijs dat de asbestverwijdering conform de opdracht is uitgevoerd en daarmee wordt de Opdrachtnemer door de Opdrachtgever gevrijwaard voor eventuele asbestbronnen en asbestverontreinigingen die worden aangetroffen na oplevering van het werk.
- 17.10 Opdrachtgever zorgt voor het informeren van gebruikers en/of bewoners over de geplande werkzaamheden.
- 17.11 Wachturen en stagnatiekosten als gevolg van het niet nakomen van afspraken door en verplichtingen van de Opdrachtgever, komen voor rekening van de Opdrachtgever.

- 17.12 Voor de uitvoering van de saneringswerkzaamheden dient de betreffende ruimte door de Opdrachtgever bezemschoon en geheel ontruimd te zijn (gemaakt). Het te saneren pand/object dient vrij te zijn van los vuil, inventaris/meubilair en goed bereikbaar voor de uit te voeren werkzaamheden.
- 17.13 De Opdrachtgever dient er voor zorg te dragen dat het object / bouwwerk waaruit / waarvan de asbestverwijdering moet plaatsvinden 5 meter rondom vrij is van begroeiingen en inventaris.
- 17.14 Niet verwijderbaar materiaal c.q. stallen of mestroosters dienen door de Opdrachtgever afgedekt te worden met plastic folie/zeil.
- 17.15 Indien er achter de te saneren bronnen zich materialen bevinden die niet reinigbaar zijn (zoals isolatiematerialen) dan is het verwijderen van deze materialen niet inbegrepen in de opdracht.
- 17.16 Eventuele aanvullende kosten vanwege het in de eindbeoordeling niet kunnen vrijgeven van bepaalde achterblijvende (onder)delen van het bouwwerk / object (zoals gordingen/balklaag) zijn voor rekening van de Opdrachtgever.
- 17.17 Bij het bouwen van een containment wordt een sterke plakband (duct-tape) gebruikt. Hierdoor kan schade ontstaan aan behang, schilder- en stucwerk. Opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor schade ten gevolge hiervan.
- 17.18 Niet in begrepen is het wind- en waterdicht maken van het object / bouwwerk. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor schade als gevolg van het niet (tijdig) wind- en waterdicht maken van het pand na de asbestverwijdering c.q. sloopwerkzaamheden.

18. Meer- en minderwerk

- 18.1. Opdrachtgever en Opdrachtnemer verschaffen elkaar helderheid over de verdeling van de voor hun kenbare risico's en onzekerheden rondom de uitvoering van het sloopwerk. Voor de inschrijving wijzen beide partijen elkaar hierop.
- 18.2. Verrekening van meer- en minderwerk vindt plaats:
  - a. in geval van wijzigingen in de overeenkomst;
  - b. ingeval van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
  - c. ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
  - d. in de gevallen als bedoeld in artikel 12 en artikel 13 van deze Algemene Voorwaarden.
- 18.3. Indien bij de eindafrekening van het werk blijkt dat het totaalbedrag van het minderwerk het totaalbedrag van het meerwerk overtreft, heeft Opdrachtnemer recht op een bedrag gelijk aan 10% van het verschil van de totalen.

- 18.4. Verrekening van het meerwerk geschiedt ineens bij het verschijnen van de eerstvolgende betalingstermijn. Is geen betalingstermijn overeengekomen dan geschiedt betaling daarvan ineens na de voltooiing van het meerwerk, uiterlijk binnen 14 dagen nadat dit aan Opdrachtgever in rekening is gebracht.
- 18.5. Wijzigingen in de overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering zullen schriftelijk worden overeengekomen. Het gemis van een schriftelijke opdracht laat de aanspraken van Opdrachtnemer en van Opdrachtgever op verrekening van meer en minder werk onverlet. Bij gebreke van een schriftelijke opdracht rust het bewijs van de wijziging op degene die de aanspraak maakt.
- 18.6. Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen die in de aannemingssom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij:
- het aanschaffen van bouwstoffen, hetzij
  - het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, hetzij
  - het verrichten van werkzaamheden, welke op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en welke door Opdrachtgever nader moeten worden ingevuld, hetzij,
  - het afvoeren van afvalstoffen en het be-/verwerken daarvan.

Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.

- 18.7. Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan Opdrachtnemer berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 10%.
- 18.8. Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten voor het verwerken daarvan in de aannemingssom begrepen en worden deze niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen worden verrekend ten laste van de stelpost, waarop de aanschaffing van die bouwstoffen wordt verrekend voor zover zij door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee Opdrachtnemer redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.
- 18.9. Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aannemingssom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
- 18.10. Indien in de overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen, en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het werk tot stand te brengen, zal verrekening plaatsvinden van de uit die afwijking voortvloeiende meer of minder kosten.

19. Wijzigingen in de uitvoering

- 19.1. Wijzigingen door Opdrachtgever in de uitvoering van het werk aangebracht geven Opdrachtnemer aanspraak op bijbetaling, indien van hem meer wordt verlangd dan redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

20. Verschillen in afmetingen of in de toestand van bestaande werken en terreinen

- 20.1. Indien de in de beschrijving van het werk vermelde afmetingen niet overeenkomen met die, voorkomende op de tekeningen, is Opdrachtnemer verplicht de voor hem geconstateerde afwijking ter kennis te brengen van Opdrachtgever of de directie, opdat deze, zo zij zulks nodig acht, kan besluiten dat de afmetingen op de tekening prevaleren boven de afmetingen in de beschrijving van het werk. Een zodanig besluit van Opdrachtgever of directie wordt als een bestekswijziging aange-merkt.
- 20.2. Indien de in het bestek aangegeven afmetingen niet overeenkomen met die, voorkomende in de werkelijkheid, is Opdrachtnemer verplicht de door hem geconstateerde afwijking ter kennis te brengen van Opdrachtgever of de directie, ten einde met deze overleg te plegen omtrent hetgeen moet geschieden om, gelet op de afwijking, het werk juist uit te voeren. De gebleken afwijking geeft, afgezien van de verrekening van meer en minder werk, welke uit het bestek mocht voortvloeien, de aannemer aanspraak op bijbetaling, indien die afwijking van zodanige aard is, dat de gevolgen daarvan redelijkerwijs niet voor zijn rekening dienen te komen.
- 20.3. Verschillen tussen de tijdens de uitvoering blijvende toestand van bestaande gebouwen, werken en terreinen enerzijds en de in het bestek aangeduide toestand anderzijds geven, afgezien van de verrekening van meer en minder werk, welke uit het bestek mocht voortvloeien, Opdrachtnemer aanspraak op bijbetaling, indien die verschillen van zodanige aard zijn, dat de gevolgen daarvan redelijkerwijs niet voor zijn rekening dienen te komen. Overigens draagt de Opdrachtgever de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de door of namens hem verstrekte gegevens. Het in dit lid bepaalde is ook van toepassing indien in het bestek geen toestand of gegevens zijn aangeduid, doch de tijdens de uitvoering blijvende toestand afwijkt van die welke Opdrachtnemer redelijkerwijs had mogen verwachten.

21. Kostenverhogende omstandigheden

- 21.1. Onder kostenverhogende omstandigheden worden verstaan omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die Opdrachtnemer niet kunnen worden toegerekend.
- 21.2. Indien kostenverhogende omstandigheden als bedoeld in het eerste lid intreden, heeft Opdrachtnemer aanspraak op bijbetaling.

22. Verzekering

- 22.1. Opdrachtgever is gehouden tot de datum waarop Opdrachtnemer de werkzaamheden heeft opgeleverd het Object en overige onroerende goederen alsmede de door Opdrachtgever te leveren materialen voldoende te verzekeren dan wel verzekerd te houden en op eerste verzoek de rechten uit de verzekeringsovereenkomst aan Opdrachtnemer te verpanden, zulks ter zekerheid van het bedrag dat Opdrachtnemer uit hoofde van de overeenkomst te vorderen heeft of zal krijgen.

23. Eigendomsvoorbehoud

- 23.1. Opdrachtnemer blijft eigenaar van alle geleverde of anderszins ter beschikking gestelde zaken, alsmede de daarmee tot stand gebrachte werken, alsmede van nog te leveren zaken totdat de navolgende vorderingen zijn voldaan: (i) vorderingen betreffende de tegenprestatie voor door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever krachtens overeenkomst geleverde of te leveren zaken, of (ii) krachtens een zodanige overeenkomst tevens ten behoeve van Opdrachtgever verrichte of te verrichten werkzaamheden, alsmede (iii) ter zake van de vorderingen wegens tekortschieten in de nakoming van zodanige overeenkomsten.

24. Aansprakelijkheid

- 24.1. De aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is te allen tijde beperkt tot het bedrag waarvoor Opdrachtnemer zich heeft verzekerd en waarvoor daadwerkelijk dekking wordt verleend. Onverminderd het voorgaande zal Opdrachtnemer nimmer voor meer aansprakelijk gehouden kunnen worden dan een bedrag gelijk aan de aanneemsom.
- 24.2. Opdrachtnemer is nimmer aansprakelijk voor indirecte schade waaronder winstderving, bedrijfsstagnatie of andere gevolgschade van Opdrachtgever of diens principaal.
- 24.3. Opdrachtnemer is nimmer aansprakelijk voor schade als gevolg van het kraken van de tot de opdracht behorende gebouwen, werken en terreinen door derden.
- 24.4. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade aan en/of verlies of vernietiging van goederen of zaken van Opdrachtgever, veroorzaakt door radioactieve stoffen, verborgen bommen, landmijnen, explosieven of ander wapentuig, achtergelaten voor de aanvang van de (sloop)werkzaamheden.
- 24.5. Indien materialen, bouwstoffen of hulpmiddelen, die Opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld, dan wel door hem zijn voorgeschreven, gebreken mochten hebben, is Opdrachtgever aansprakelijk voor de daardoor veroorzaakte schade.
- 24.6. Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt dat het bouwterrein verontreinigd is of de uit het werk komende bouwstoffen verontreinigd zijn, is Opdrachtgever aansprakelijk voor de daaruit voor het werk voortvloeiende gevolgen.

24.7. Indien na de eigendomsoverdracht zoals bedoeld in artikel 3.7.1. van deze Algemene Voorwaarden enige (sloop)materialen vervolgens wordt overgedragen aan Opdrachtgever, komt Opdrachtgever, niet zijnde een consument en in het geval van een koopovereenkomst, ten aanzien van de staat van de overgedragen (sloop)materialen niet de rechten toe die de wet een consument uit dien hoofde geeft, zoals het recht ingevolge boek 7 Burgerlijk Wetboek dat de zaak bij aflevering aan de overeenkomst beantwoordt.

25. Overmacht

25.1. Onder overmacht in de zin van deze Algemene Voorwaarden wordt verstaan omstandigheden die de nakoming van enige op een partij rustende verbintenis verhinderen en die niet aan enige partij zijn toe te rekenen. Hieronder zullen onder andere zijn begrepen: overstromingen, storm vanaf windkracht tien, aardbevingen alsmede stakingen door de werknemers van Opdrachtnemer, blokkades, niet-nakoming door toeleveranciers of onderaannemers van Opdrachtnemer, maatregelen van overheidswege welke nakoming tijdelijk of blijvend onmogelijk maken en elke van de wil van Opdrachtnemer onafhankelijke omstandigheid waardoor nakoming van de overeenkomst redelijkerwijs niet van Opdrachtnemer kan worden verlangd.

25.2. Tijdens overmacht worden alle verplichtingen van de wederpartij opgeschort. Indien de periode waarin door overmacht nakoming van de verplichtingen niet mogelijk is langer duurt dan drie maanden zijn beide partijen bevoegd de overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst te ontbinden, zonder dat er in dat geval een verplichting tot schadevergoeding bestaat.

26. Geheimhouding

26.1. Iedere partij verplicht zich tot geheimhouding jegens derden ten aanzien van alle vertrouwelijke informatie en gegevens afkomstig van dan wel betrekking hebbend op de andere partij, voor zover deze informatie en gegevens in het kader van de offerte of opdracht aan eerstgenoemde partij bekend zijn geworden.

26.2. Opdrachtnemer heeft het recht om in publicaties en interviews e.d. bekendheid te geven aan het bestaan van de tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever gesloten overeenkomsten.

27. Beëindiging van de overeenkomst

- 27.1. In de navolgende gevallen heeft Opdrachtnemer het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk - zonder dat enige ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst is vereist - door middel van een schriftelijke mededeling te ontbinden, onverminderd zijn overige rechten, waaronder het recht op schadevergoeding:
- a. indien een of meerdere bepaling(en) van de overeenkomst (inclusief deze Algemene Voorwaarden) niet, niet tijdig of niet behoorlijk wordt of worden nageleefd door Opdrachtgever;
  - b. indien Opdrachtgever een akkoord aan zijn crediteuren aanbiedt, zijn faillissement of (voorlopige) surseance van betaling aanvraagt, dan wel krachtens wetsbepaling onder bewind, beheer of curatele wordt gesteld;
  - c. indien Opdrachtgever failliet wordt verklaard;
  - d. indien Opdrachtgever (onderdelen van) zijn onderneming geheel of gedeeltelijk overdraagt, liquideert of stillegt.

28. Toepasselijk recht en geschillen

- 28.1. Op deze Algemene Voorwaarden alsmede op alle offertes en overeenkomsten waarop deze Algemene Voorwaarden van toepassing zijn, is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
- 28.2. Alle geschillen die voortvloeien uit of samenhangen met de tussen partijen gesloten overeenkomst worden beslecht door arbitrage overeenkomstig de regelen beschreven in de statuten van de Raad van Arbitrage voor de Bouw, zoals deze drie maanden voor het tot stand komen van de overeenkomst luiden.
- 28.3. In afwijking van het voorgaande lid kunnen geschillen die tot de competentie van de sector kanton van de rechtbank behoren ter beslechting worden voorgelegd aan de Nederlandse rechter die bevoegd is in het arrondissement waar Opdrachtnemer statutair gevestigd is.